

Eläkeläiset ry:n hallitus 25.4.2025

Eläkeläiset ry:n valtuusto 27.5.2025

Eläkeläiset ry:n valtuuston vastaukset jäsenyhdistysten aloitteisiin

Järjestö sai määräaikaan 27.3. mennessä yhteensä 49 aloitetta. Tämä oli merkittävästi enemmän kuin edellisessä valtuuston kokouksessa vuonna 2023 (31 kpl), ja samalla tasolla kuin vuonna 2022 (53 kpl). Aloitteita teki 6 aluejärjestöä ja 24 yhdistystä:

Aluejärjestöt: Jokilaaksot, Kainuu, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Savo-Karjala.

Yhdistykset: Espoo, Etelä-Vantaa, Hakunila, Himanka, Hyvinkää, Hyrynsalmi, Hämeenkyrö-Viljakkala, Iisalmi, Jyväskylä, Karkkila, Laukaa, Malmi, Nokia, Pihlava, Raahe, Rovaniemi, Salla, Tornio, Varkaus, Valkeakoski, Vartiokylä, Vasabygden, Viiala, Ykspihlaja.

Vaikuttamiseen ja edunvalvontaan liittyvistä aloitteista 26 koski sosiaali- ja terveyspalveluita ja 8 muita aiheita. Eläkeläiset ry:n järjestötoimintaan liittyen tehtiin 11 aloitetta ja järjestön talouteen 4 aloitetta.

Hallitus käsitteli aloitteita 25.4.2025 ja antoi niihin vastausehdotukset. Valtuusto käsitteli aloitteet kokouksessaan 27.5.2025 ja päätti vastauksista niihin. Valtuuston aloitteisiin antamat vastaukset ohjaavat Eläkeläiset ry:n edunvalvontaa ja toiminnan suunnittelua.

Aloite 1

Pirkanmaan Aluejärjestö ry

Esitys

Kuntien ja hyvinvointialueiden tulee selkeyttää toimintojaan ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden turvaamiseksi. Perusteluissa asiaa selkeytetään.

Esityksen perustelut

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä. Siitä on säädetty kuntalain 1 pykälässä siten, että niillä on yleinen velvoite edistää asukkaidensa hyvinvointia. Hyvinvointialueilla on samantyyppinen vastuu edistää hyvinvointia ja terveyttä osana omaa toimintaansa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on keskeinen yhdyspinta eli yhteistyötä vaativa kokonaisuus kuntien ja hyvinvointialueiden välillä. Hyvinvointialueita perustettaessa kunnat taputtivat käsiään, kun saivat ikääntyneet ja sairastuneet hyvinvointialueen hoidettaviksi. Ei asioiden näin pitänyt mennä, vaan kuntien pitää vastata oma osuutensa.

Vastaus:

Eläkeläiset ry:n valtuuston kokous yhtyy Pirkanmaan Aluejärjestön esitykseen, jonka mukaan kuntien ja hyvinvointialueitten on selkiytettävä toimintojaan ikääntyneiden hyvinvoinnin ja terveyden turvaamiseksi. Kuntien velvollisuus on järjestää saavutettavia palveluita, jotka auttavat ihmisiä pitämään huolta itsestään ja jotka ehkäisevät sairautta ja yksinäisyyttä. Esimerkiksi kulttuuripalvelut ovat eläkeläisille tärkeitä. Kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävä on huolehtia yhteistyössä asukkaidensa terveydestä ja hyvinvoinnista. Esitys on linjassa Eläkeläiset ry:n Ikäystävälliseen Suomeen - tavoiteohjelman sekä alue- ja kuntavaalitavoitteiden kanssa.

Aloite 2

Pihlavan eläkeläiset ry

Esitys

Vanhusten asuminen. Vanhus ei enää pärjää yksin kotona, mutta tehostetun palveluasumisen kriteerit eivät täyty, mitä silloin tehdään? Onko vanhus edelleen kodissaan yksin hädissään ja suoranaisesti heitteillä? Mihin mennä, kun ei sopivaa paikkaa ole? Nyt tuleekin nopealla aikataululla saada tämä asia kuntoon. Valtio voisi rahoittaa, korvamerkitä rahat ja velvoittaa hyvinvointialueet toimimaan tässä asiassa. Tämä on paitsi epäinhimillinen tilanne, mutta myös kallis ja tehoton. Aikaa ja rahaa kuluu päivystyskäynteihin, osasto- ja arviointiysikkökäynteihin sekä kelataksimatkoihin. Myös hakemusten käsittely, mutkikkaat arvioinnit ja kielteisetkin päätökset sekä valitusten käsittelyt vievät aikaa ja maksavat rahaa. Kun ohjataan raha oikeisiin kohteisiin, helpottuu vanhusten hätä, omaisten huoli ja myös hyvinvointialueiden tilanne tältä osin. Nopealla aikataululla tulisi saada sopivia vuokra-asuntoja. Jonkin verran palvelua tulee olla saatavana päivisin ja iltaisin esim. ruuan hankintaan ja -laittoon, siivoukseen, ja pyykinpesuun. Se olisi asuinkompleksi, jossa ei tarvitse olla yksin. Asunnoissa olisi myös yhteistä tilaa, viihtyisyyttä ja seuraa tarvittaessa. Kotihoito on osa kotona pärjäämistä edelleen. Asunnot olisivat yksiöitä ja ehkä pariskuntia varten joitakin kaksioita. Asunnoissa keittomahdollisuus ja kylpytilat. Asuntojen pitää sijaita lähellä palveluita, kauppaa, terveysasemaa ja apteekkia. Oleellinen asia on, että näistä asunnoista siirrytään pois, kun hoivan tarve lisääntyy ja onkin tarve raskaammalle hoidolle ja tehostetulle palveluasumiselle. Silloin vapautuu tilaa kevyemmän avun tarvitsijoille. Asuntorakentaminen on tällä hetkellä jäissä ja uusia asuntoja on myymättä. Pitäisikin kartoittaa tarve minkälaiselle rakentamiselle on tarvetta ja tässä se on!

Esityksen perustelut

Vanhusten tarpeenmukainen asuminen on erittäin tärkeä ja ajankohtainen asia, johon tulisi reagoida.

Vastaus: ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 2-5

Aloite 3

Rovaniemen Eläkeläiset ry

Eesitys

Hyvinvointialueet ikäihmisten kotihoidon palveluiden kehittäminen henkilöille, jotka eivät vielä ole kotihoidon piirissä.

Eesityksen perustelut

Kotihoidon kriteerit ovat hyvin tiukat, joten hoidon ulkopuolelle jää paljon henkilöitä. Todellisuudessa kiireellistä apua tarvitsevat henkilöt odottavat pitkissä jonoissa hoiva- ja hoitokoteihin sekä ympärivuoro-kautiseen hoitoon pääsyä. Tämä ongelmahan syntyy siitä, että edellä mainittuja hoitopaikkoja on liian vähän verrattuna ikääntyvän väestön kuntoon ja määrään. Kotipalveluiden ulkopuolella on valtavan suuri määrä yli 75-vuotiaita ikäihmisiä, jotka oma toimesti hoitavat kuntoaan. Kotikunnassamme nyt hyvinvointialueen toimesta on jo vuosia toiminut kotipalvelun alaisena muutamissa kerrostaloissa ”Talotuokio” tunnin mittainen tapahtuma jonka sisältönä on liikuntaa /kulttuuria liikunnanohjaajan vetämä reipasjumbpahetki. Tilaisuus on tarkoitettu 75 vuotta täyttäneille asukkaille, jotka eivät ole vielä kotipalveluiden piirissä. Tämä on erittäin hyvä sosiaalinen tilaisuus, jossa voidaan keskustella ja kuulla naapureiden kuulumiset. Tässä on yksi tapa kotihoidon palveluiden kehittämiselle ilman digiyhteyksiä.

Vastaus **ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 2-5**

Aloite 4

Ykspihlajan eläkeläiset ry

Eesitys

Hyvin kehitetystä teoriasta luodaan toiminnallinen kokonaisuus, joka on sovellettavissa valtakunnallisesti. Joka päivä joku tulee kotiin ja lämmittää ruoan avustaen tarvittaessa. Oma hoitaja / omalääkäri mallin pohjalta kehittyvä palvelu, jossa yhdistyvät ruoka ja hyvä arki. Näin kudotaan yhteen ateriapalveluiden ja asiakasohjaus / avopalvelut yksiköiden asiakkuudet. Keskiössä on asiakas eivätkä organisaatiot.

Eesityksen perustelut

Aluksi lainaus Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten sivuilta: Soite on keskittänyt kotiaterioiden valmistuksen Tunkkarin valmistuskeittiöön Veteliin. Ateriat toimitetaan kylminä, yksittäispakattuina aterioina kaikille asiakkaille kaksi kertaa viikossa, tiistaisin ja perjantaisin. Ruuan turvallisuuden ja terveellisenä pysymisen takaa suojakaasuun pakkaaminen (samalla tavalla kuten esimerkiksi kauppojen valmisateriat tai lihaleikkeleet) sekä katkeamaton kylmäkuljetus. Soiten kotiateriapalvelu sisältää päivittäisen ruuan

(pääruoka, salaattiannos ja jälkiruoka) lisäksi myös kuljetuksen. Palvelu on maksullista ja perustuu Soiten vahvistamiin maksuihin ja taksoihin. Sosiaaliset kontaktit ylläpitävät voimavaroja, toimintakykyä ja hyvää arkea asiakkaan omassa kodissa. Asiakasohjaus ja avopalvelut -yksikkö keskittyy ikäihmisen sosiaalisen vuorovaikutuksen ja kontaktien ylläpitämiseen sekä verkostoihin kodin ulkopuolella.

Vastaus ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 2-5

Aloite 5

Hyrnsalmen Eläkeläiset ry

Esitys

Kotipalvelulle enemmän aikaa asiakkaan luona.

Esityksen perustelut

Asiakkaat toivovat Kotipalvelulta muutakin kuin muutaman minuutin käynnin. Resursseja sen verran enemmän, että asiakkaiden kanssa ehtii tehdä muutakin.

Vastaus

Valtuuston kokous kannattaa Pihlavan, Rovaniemen, Ykspihlajan ja Hyrnsalmen yhdistysten tekemiä esityksiä vanhusten asumisesta ja kotipalvelujen kehittämisestä. Ikäihmisten kohtuuhintaiseen asumiseen on saatava paremmat mahdollisuudet ja asumisesta on tehtävä turvallista. Senioritalot ovat eräs hyvä malli. Kotona asumisessa tarvitaan riittävästi kotihoidon palveluita. Niiden on oltava kotihoidon asiakkaan kokonaisvaltaista hoitamista.

Rovaniemen yhdistyksen esittämä liikunta- ja kulttuurisisältöinen talotuokio on esimerkki hyvästä käytännöstä asumispalvelujen kehittämiseksi. Yksilöllisiin tarpeisiin ja yksinäisyyden ehkäisyyn on kiinnitettävä huomiota. Riittävä henkilöstömitoitus on taattava myös yhteisöllisessä asumisessa. Se ei kuitenkaan voi korvata ympärivuorokautista hoivaa, jota on tarjottava riittävästi.

Aloite 6

Etelä-Vantaan eläkeläiset ry

Esitys

Ympärivuorokautinen, laadukas hoiva, turvallisuus, hyvä hygienia ja maittavat ateriat ovat lakisääteisiä etuuksia niitä tarvitseville. Näinhän ei kuitenkaan ole kaikilla hyvinvointialueilla. Maan hallitus on säästöpakolla ja kiristyksillä ajanut hyvinvointialueet kestävämmään

tilanteeseen tässä asiassa. Vanhukset saattavat olla suorastaan heitteillä omissa kodeissaan, yksinäisinä ja pelokkaina vailla hoivaa ja turvaa, koska heidän tarvitsemistaan eduista on säästösyistä leikattu varoja pois. Koska nämä hoivaa tarvitsevat vanhukset ja vammaiset eivät itse pysty vaatimaan etuuksiaan, meidän velvollisuutemme on se tehdä.

Esityksen perustelut

Etelä-Vantaan Eläkeläiset ry esittää, että Eläkeläiset yhdessä Eläkeliittojen Etujärjestön EETU ry:n järjestöjen kanssa vaatii maan hallitusta heti perumaan kaikki hyvinvointialueita koskevat säästövaatimukset ja päinvastoin lisää budjettivaroja edellä mainittujen epäkohtien pikaiseen korjaamiseen ja ympärivuorokautisen hoivan laadukkaaseen aikaansaamiseen hyvinvointialueilla

Vastaus **ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 6-9**

Aloite 7

Etelä-Vantaan eläkeläiset ry

Esitys

Tilastollinen tosiasia on, että syntyvyys maassamme on vähentynyt ja väestö Suomessa vanhenee kovaa vauhtia. Tämä saa aikaan tarpeen saada lääkäripalveluja terveyskeskuksissa yhä enenevässä määrin. Tämä onkin erityisesti vanhusväestön tarve, työssäkäyvät ikäluokat nauttivat työterveyshuollosta eivätkä kuormita terveyskeskuksia. Hyvinvointialueilla lähes koko maassa tiedostetaan jonot terveyskeskuksissa. Hoitoon pääsyyn saattaa kulua koko se lakisääteinen hoivatakuun 3 kuukautta ja aivan sen äärirajoilla. Aikavarausten puhelimitse jonottaminen ja digipalvelujen käyttöönoton osaamattomuus vain pahentaa asiaa. Maan hallitus on ainaisilla säästövaatimuksillaan kiristänyt siinä määrin hyvinvointialueiden budjetteja, että henkilökunnan vähyys ja palveluiden saatavuus on vaarallisesti kärsinyt. Kutsuessamme maatamme pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi tilanne alkaa olla häpeällinen. Tähän on vaadittava muutosta pikaisesti.

Esityksen perustelut

Etelä-Vantaan Eläkeläiset ry esittää, että Eläkeläiset ry yhdessä Eläkeliittojen Etujärjestö EETU ry:n järjestöjen kanssa vaatii maan hallitukselta päätöksiä hyvinvointialueiden varojen lisäämiseksi siinä määrin, että alueilla voidaan palkata osaavaa ja taitavaa henkilökuntaa hoitamaan väestöä turvallisen aikarajan puitteissa ilman, että väestön sekä fyysinen että mielenterveys vaarantuu.

Vastaus **ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 6-9**

Aloite 8

Raahen eläkeläiset ry

Eesitys

on aloitettava jatkuva kamppailu ja keskustelu hallituksen rajuista säästoista/leikkauksista. Alueemme vasurit edustaja sitä jo tekevät mutta lisä valistus ja keskustelu eläkeläisille on tarpeen.

Esityksen perustelut

Hallitus leikkaa julkisen terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja lastensuojelun rahoitusta 650 miljoonalla eurolla ja siirtää 550–600 milj. euroa yksityisen terveydenhuollon käytön tukemiseen. Epäselvää on vielä mistä ns. sosiaalihuollon 100 milj. supistus otetaan esimerkki: vuoden 2024 budjetissa oli vielä Marinin hallituksen hoitotakuun tiukentamisen määrärahaa + 42,4 milj. € ja sen vähentämistä - 5 milj. € (7 vrk hoitotakuun pitäminen 14 vrk:ssa 1.11.-31.12.2024). Vuoden 2025 budjetissa oli vielä edellisen lain vaikutuksesta ”plussaa” 14 milj. €, mutta vähennyksiä - 96,2 milj. € ja -25 milj. €. Näillä ”nippeleillä” on kuitenkin suuri vaikutus ihmisten elämään. Mutta nostetaanpa katsetta nippeleistä kokonaiskuvaan. Mitä löytyy? Hoitotakuu - 126,2 milj. €, Ikääntyneiden hoivan hoitajamitoitus- 93 milj. €, Lastensuojelu - 24 milj. €, asiakasmaksut - 150 milj. €, ajokorttitarkastukset - 5 milj. €, Sairaaloiden päivystysten vähentäminen vaikuttaa pääosin 2026: - 30 milj. €. Ajokorttitarkastusten siirto yksityiselle sektorille, säästö pieneni - 2,5 milj. €, kun hallitus havaitsi, että niistä on todistusmaksujen muodossa myös tuloja. Tässä ei ole kaikki, vaikka yhteissumma lähestyy jo 500 milj. euroa. Tulossa on vielä 170 miljoonan euron lisäleikkaukset, joiden tarkkaa sisältöä hallitus ei ole suostunut kertomaan. Tämän lisäksi hallitus tavoittelee hallitusohjelman mukaan hallituskauden aikana noin miljardin euron (!) säästöjä hyvinvointialueiden ”omilla tehostamistoimilla”. Ei tule onnistumaan. Julkisessa keskustelussa ja eduskunnassa hallitus kiistää leikkaavansa menoja, ”koska alueet saavat 2,2 miljardia euroa lisää rahaa”. Kyllä saavat. Se perustuu edellisen hallituksen lakiin, jolla alueille kompensoidaan vuoden 2023 tappio eli valtion rahoituksen jälkeenjääneisyys tuona vuonna, joka johtui korkeasta inflaatiosta ja kuntien vääristä arvioista vuoden 2022 sotepalveluiden kuluista sekä arviosta vuoden 2025 kustannustason muutoksesta, esimerkiksi palkankorotuksista. Tietenkin nämä ovat ”oikeaa rahaa”, mutta niillä ei voida tuottaa lisää palveluja. Samalla hallitus suorastaan työntää rahoitusta yksityisen terveydenhuollon käytön korvaamiseen. Viimeisin ilmoitus on 545 milj. €, mutta käytössä olisi kaikkiaan 633 milj. €. Ilmoituksensa mukaan hallitus ”ei tarvitse tätä kaikkea”. Puolet tästä kerätään Kelalle eläkeläisiltä ja palkansaaajilta suoraan erillisellä sairausvakuutusmaksulla. Toinen puoli tulee valtion budjetista. Lisä säästöjä Purra uhoaa. Valtava suunnanmuutos terveydenhuollossa meneillään!

Vastaus **ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 6-9**

Aloite 9

Pohjanmaan aluejärjestö ry

Esitys

Esitämme, että hyvinvointialueille annetaan aikaa ja resursseja sekä taloudellista tukea toteuttaa palveluja ilman kiirettä ja ilman valtiolta tulevaa kestänytöntä painetta. Palveluja tarvitsevien eläkeläisten ja sairaiden rahat hupenevat maanteillä kulkemiseen. Pohjanmaan aluejärjestön ry:n kevätkokous Uusikaarlepyyssä 24.3.2025

Esityksen perustelut

SOTEn TILANNE ”Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. Hyvinvointialueita on 21, ja ne muodostuvat pääosin maakuntajaon pohjalta.” Pohjanmaan aluejärjestö ry haluaa ottaa kantaa hyvinvointialueilla kohdistuviin säästöpainaisiin ja kehityksen suuntaan.

Hyvinvointialueet ovat toimineet puolitoista vuotta ja valtiolta tulee hirvittävät supistamis- ja säästötavoitteet, joita on mahdoton toteuttaa nopean aikataulun ja liiallisen kiireen vuoksi. Hyvinvointivaltio rapautetaan nopeassa tahdissa. Kaikki tapahtuu sairaiden ja palveluja tarvitsevien ihmisten kustannuksella. Palvelut karkaavat suuriin kasvukeskuksiin ja monilta paikkakunnilta palvelut loppuvat lähes kokonaan. Pohjanmaan aluejärjestö ry on todella huolissaan tästä suunnasta.

Vastaus aloitteisiin 6-9:

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteisiin. Sosiaali- ja terveystaloudellisten riittämätön rahoitus uhkaa palveluiden toteuttamista. Leikkaaminen perusterveydenhuollon palveluista on uhka kansanterveydelle. Talouskurisäädökset pakottavat hyvinvointialueet tasapainottelemaan rahoituslain ja terveydenhuoltolain vaatimusten välillä. Vähintäänkin hyvinvointialueille on annettava niiden tarvitsema lisäaika taloutensa tasapainottamiseen. Eläkeläiset ry tulee nostamaan asiaa esiin sekä itse että EETU ry:n kautta.

Aloite 10

Rovaniemen Eläkeläiset ry

Esitys

Esitämme kunta- ja hyvinvointialueiden digi- ja nettitiedonvälityksessä ikääntyvä väestönosa jää yhä enenevässä määrin tiedonkulun ulkopuolelle, tämä estää ikääntyvien ihmisten osallistumista yhdenvertaisuus ja vaikuttamismahdollisuuteen.

Esityksen perustelut

Kuntien ja hyvinvointialueiden tiedon välityksessä on yhä laajemmin käytössä digitaalisen ja älypuhelimien kautta jaettua tietoa, jota ikääntyvä väestö ei pysty vastaan ottamaan. Syynä tähän on, ettei he omista nettiyhteyttä eikä älypuhelinta eikä heillä kaikilla ole osaamista em. laitteiden käytöstä eikä myöskään taloudellisia mahdollisuuksia hankkia näitä laitteita. Käytön esteenä voi olla heikentynyt näkö tai kuulo, jolloin puhelimen käyttö rajoittuu sama, ongelma syntyy myös netin kautta yhteyden saamisessa. Kunnan- ja hyvinvointialueiden palveluohjauksessa pitää neuvoa asiakkaita siitä, että kaikki palvelut eivät ole vain digitaalisia vaan on mahdollisuus saada palvelua paperilomakkeita käyttäen. Digikummien koulutusta.

Vastaus: Ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 10–12

Aloite 11

Viialan Eläkeläiset ry

Esitys

Digitalisaation lisääminen hoitomuotona on toki hyvä tapa säästää sekä sote-alan että asiakkaan rahoja. Sen tulee kuitenkin tapahtua asiakkaan ehdoilla ja olla mahdollista vain silloin, kun se on asiakkaalle sopivaa. Asiakkaan lupa ei saa koskea kuin kulloistakin kertaa.

Esityksen perustelut

Kaikilla ei ole tietokoneita tai taitoa käyttää erilaisia video-ohjelmia. Myös yhteydet eri seuduilla vaihtelevat ja saattavat jopa puuttua kokonaan. Mistä apu? Kuka maksaa katkeilevan tai puuttuvan yhteyden? Entä jos sairauden syy ei selviäkään ja pitää mennä lääkäriin. Ensin hoitajan arviointi, sitten etähoito, matka lääkäriä tapaamaan Aikaa vie ja alkaa maksaa!

Vastaus: Ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 10–12

Aloite 12

Valkeakosken Eläkeläiset ry

Esitys

Ikääntyneiden terveydenhoitoa lääkäripalveluna annetaan Pirkanmaan hyvinvointialueella digiklinikalla etäpalveluna. Se on toki hyvä lisä palvelun tarjoamisen mahdollisuuksiin, mutta se ei voi toimia yksinomaisena tapana toimia. Huolenamme on, että tätä hoitopalvelumuotoa pyritään mahdollisesti lisäämään myös muilla hyvinvointialueilla. Kaikilla ikäihmisillä ei ole mahdollisuutta tämän palvelun käyttöön tietojen, taitojen, eikä myöskään taloudellisten vaikeuksien vuoksi. On myös ikäihmisiä, jotka eivät halua tätä etänä tapahtuvaa palvelua

opetellakaan useiden esteiden vuoksi. Tämän vuoksi perinteisen terveyskeskuksessa toteutettavan hoitomuodon tulee olla kaikkien saatavilla, hyvin toimivaa ja välttämätöntä tulevaisuudessakin mahdollisesti liikkuvien terveyspalvelujen lisäksi. Näin terveydenhoidon palvelut olisivat paremmin kaikkien ikäihmisten käytettävissä. Esitämme, että ikääntyneiden terveydenhoidon digitaalisena etävastaanottopalveluna tulee tapahtua asiakkaan ehdoilla ja olla mahdollista vain silloin kun se asiakkaalle sopii. Eläkeläiset ry:n tulee toimia kaikin käytettävissään olevin keinoin henkilökohtaisen ja kasvokkain tapahtuvan ikäihmisten hoidon turvaamiseksi.

Vastaus:

Valtuusto yhtyy aloitteisiin. Palveluiden ja asiain digitalisointi ei saa muodostua esteeksi hoitoon pääsulle. Digittömillä kansalaisilla tulee olla mahdollisuus asioida kasvokkain tai puhelimitse ja saada tietoa kirjeitse tai muutoin paperisena. Palveluiden digitalisoinnilla mahdollisesti saatavat säästöt tulee käyttää kasvokkaisen palvelun lisäämiseen. Henkilökortti on välttämätön monien palveluiden saamiseksi ja kaikilla tulee olla mahdollisuus saada se maksutta. Eläkeläiset ry jatkaa työtään näiden tavoitteiden turvaamiseksi.

Aloite 13

Savo-Karjalan Aluejärjestö ja Iisalmen Eläkeläiset ry

Esitys

Virkavastuulla oleva digineuvoja kuntiin, avustamaan ikäihmisiä, kaikessa sähköisten palvelun vaatimassa toiminnassa esim. ajanvaraukset, hakemusten täyttö, laskunmaksu ja kaikki niin sanottujen henkilökohtaisten asioiden hoito, joita ihmiset joutuvat pakon edessä tekemään sähköisesti.

Esityksen perustelut

Kaikkia tietojaan ei välttämättä halua jakaa naapureiden kesken ja omat läheiset asuvat matkojen päässä. Yksilön oikeus omiin asioihin tulisi säilyttää siten, että myös tietosuojatoteutuu.

Vastaus:

Valtuusto yhtyy aloitteeseen. Digineuvonnan järjestämisvastuun antaminen kuntien tai hyvinvointialueiden tehtäväksi lisäksi digineuvonnan saavutettavuutta ja yhdenvertaista saatavuutta kautta maan. Myös vanhusasiavaltuutettu on esittänyt tätä. Toimintaa voitaisiin myös säädellä tarkemmin. Eläkeläiset ry tavoittelee kunnan vastuun lisäämistä digineuvonnan tuottamisessa ja kunnallisen digi- ja tietosuojavaltuutetun toimen perustamista. Eläkeläiset ry luo aloitepohjan digineuvonnan järjestämisestä kunnissa.

Aloite 14

Karkkilan eläkeläiset ry

Esitys

Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistykset antamaan laajalti digitaalista opastusta ikäihmisille. Keskusjärjestö ja aluejärjestöt yhdessä alueellisten järjestöjen (esim. Enter, Mukanetti, Joen severi) kouluttamaan uusia digiavustajia

Esityksen perustelut

Kunnat, hyvinvointialueet ja valtio sekä yritykset ovat siirtäneet palvelujaan pääsääntöisesti digitaaliseen ympäristöön. Myös lääkäriaikojen saaminen ilman digitaalista yhteydenottoa on vaikeaa. Eläkeläisissä toimii jo paljon digineuvojia, mutta olisi hyvä saada toiminta järjestelmälliseksi.

Vastaus:

Ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 14–15

Aloite 15

Kainuun eläkeläiset ry

Esitys

Tietotekniikkaan opastus.

Esityksen perustelut

Opastus olisi maalaisjärjellä ja perusasioihin liittyvää. Ei mitään pilvipalvelua tms. Pienelle ryhmälle lähiopastus, jossa jokainen pysyy mukana.

Vastaus:

Valtuusto kannattaa digitaalisen opastuksen antamista. Eläkeläiset ry järjestää digiopastusta ja -koulutusta resurssiensa mukaan. Yhteistyötä tehdään mm. EKL:n verkosta virtaa -toiminnan, Vanhustyön keskusliiton SeniorSurf -toiminnan sekä Enter ry:n kanssa. Aloitteet otetaan huomioon tulevia koulutuksia suunniteltaessa. Yhdistysten vapaaehtoisia digiosaajia kannustetaan neuvontatyöhön.

Aloite 16

Rovaniemen Eläkeläiset ry

Eesitys

Tarvitsemme vaihtoehtoisia osallistumis- ja vaikuttamiskanavia

Eesityksen perustelut

Ikääntyneiden mielipiteitä olisi kuultava erityisesti heitä koskevissa päätöksissä kuten, siinä miten sosiaali- ja terveyspalveluiden karsiminen vaikuttaa arjen sujumiseen. Huolen aihetta lisää miten käy oman kunnon ja terveyden heiketessä, kun ei ole omaisia samalla paikkakunnalla kuka meitä silloin auttaa ja saako apua tarvittaessa. Kuntien ja hyvinvointialueiden tulee päätöksiä tehdessään ottaa mukaan eläkeläisjärjestöjen aktiivitoimijat, jolla on tietoa ja osaamista, miten arkipäivästä ikääntyvä ihminen selviää. Kuntien- ja hyvinvointialueiden tulee toiminnassaan luoda uusia osallistumis- ja vaikuttamiskanavia, joissa paneudutaan ikäihmisten palveluiden tarpeelliseen saatavuuteen ja heidän hyvinvoinnin turvaamiseen.

Vastaus:

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteeseen. Kuntalain ja hyvinvointialuelain mukaan kuntiin ja hyvinvointialueille on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvostolle on annettava tarvittavat tiedot, jotta niillä on todellinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan ja hyvinvointialueen toiminnan valmisteluun.

Vanhusneuvostojen vaikutusmahdollisuudet asioihin vaihtelevat kuitenkin paljon. Vaikuttamistoimielinten asemaa tulee vahvistaa nykyisestä, jotta niistä tulee aitoja vaikuttamistyön kanavia. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on jättänyt asiasta aloitteen ministerille 26.3. ja Eläkeläiset ry on pitänyt asiaa esillä kuntavaaliteemoissaan.

Aloite 17

Laukaan Eläkeläiset ry

Eesitys

Omaishoidon työn arvostusta korostettava yhteiskunnantaholta, sekä siitä maksettavan korvaukseen tuntuva korotus.

Eesityksen perustelut

Omaishoitajat tekevät 24/7 h, erittäin arvokasta työtä ja usein myös hyvin raskasta. Säästösyöt ovat lisäämässä omaishoidon määrää ja entistä iäkkäimmät ovat omaishoitajia. Omaishoitajat säästävät julkisia varoja ennen aikaiseen laitoshoitoon siirtymisessä.

Vastaus:

Valtuusto yhtyy aloitteeseen. Omaishoitajien asemaa on parannettava ja omaishoidosta maksettavaan korvaukseen on saatava tuntuva korotus. Omaishoidon tarve lisääntyy ikääntyneiden määrän kasvun ja muun muassa vanhuspalveluiden riittämättömyyden vuoksi. Ilman korvausta toimivien omaishoitajien on päästävä sopimuksen piiriin. Sopimuksen tehneiden omaishoitajien tukea on parannettava myös turvaamalla hoitajien oikeus vapaapäiviin. Kuntouttavaa päivätoimintaa on jatkettava omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi.

Aloite 18**Himangan Eläkeläiset ry**Esitys

Yöpäivystysaikana oikeus mennä lähimpään sairaalaan kiireelliseen hoitoon. Hoitoa tarvitsevan näkökulma etusijalle verrattuna hyvinvointialueen näkökulmaan!

Hyvinvointialueiden keskinäinen laskutus on oltava joustavasti toimiva niin, ettei se estä hoidon saatavuutta.

Esityksen perustelut

Himangalta on matkaa Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen keskussairaalaan 40 km ja oman hyvinvointialue Pohteen hoitoon Ouluun yli 160 km. Pohteen ambulanssi suostuu viemään vain Ouluun. Raahesta ja Oulaisista on yöpäivystys lopetettu (nekin paljon kauempana kuin Kokkola).

Vastaus:

Valtuuston kokous yhtyy Himangan yhdistyksen esitykseen siitä, että terveyspalvelujen pitää olla saatavia ja saavutettavia asuinpaikasta riippumatta. Koko Suomessa pitää päästä hoitoon kohtuullisen ajan, liikenneyhteyksien ja hinnan puitteissa.

Potilasturvallisuus ei saa vaarantua liian pitkien matkojen vuoksi. Ikääntyneiden on saatava tärkeimmät terveyspalvelut lähellä kotiaan. Hyvinvointialueiden on määriteltävä lähipalveluiden perusteet. Lähipalveluita pitää olla saatavissa puolen tunnin matkan sisällä kotoa. Riittävät lähipalvelut auttavat ihmisiä hakeutumaan ajoissa hoidon ja hoivan piiriin. Lähipalveluita voi täydentää etä- ja liikkuvilla palveluilla.

Aloite 19

Savo-Karjalan Aluejärjestö ry ja Iisalmen Eläkeläiset ry

Esitys

Liikkumisen vapaus ja turvallisuus sekä hoitoon pääsyn sujuva toteutuminen ovat asioita, joihin tulee kiinnittää huomiota ja ne tulee nostaa keskusteluun välittömästi. Palvelulinjoja ja/tai takseja, jotka eivät ole ainoastaan/pelkästään Kela-takseja, myös pikku kylille ja syrjäseuduille turvaamaan ihmisten asioimismahdollisuudet ja hoitoon pääsyn.

Esityksen perustelut

Julkinen liikenne liikkuu työ-/koulupäivä rytmissä siis aamulla ja illalla. Taksia ei saa tarvittaessakaan, koska taksiyrittäjät ovat sitoutuneet Kela-taksiksi. Taksit kieltäytyvät tulemasta/ottamasta kyytiä vedoten kannattomuuteen. Kaikki asiointipalvelu oman kunnan sisällä on naapuriavun varassa. Ei saa taksikyytiä terveyskeskukseen laboratoriotutkimuksiin, ei kauppareissulle, missä samalla hoitaisi apteekkiasiat. Sairastuminenkaan ei satu välttämättä julkisen liikenteen aikatauluihin. Lähin lääkäri, jos hän ei juuri sinä päivänä ole omalla kylällä, on 36 km tai 65 km päässä. Naapurikaan ei välttämättä ole aina käytettävissä ja ambulanssin noutokynnys niin korkea, ettei aina lonkkaluumurtumatkaan takaa sairaankuljetusta hoitoon. Pienillä paikkakunnilla ja syrjäisillä seuduilla koetaan turvattomuutta ja suurta huolta julkisen liikenteen, taksi- sekä ambulanssikuljetusten haasteellisuuden edessä.

Vastaus:

Valtuuston kokous yhtyy Savo-Karjalan aluejärjestön tekemään ja Iisalmen yhdistyksen kannattamaan esitykseen. Siinä puututaan liikkumisen vapauden ja turvallisuuden sekä hoitoon pääsyn ongelmiin. Kuntien on tarjottava maksuttomia tai kohtuuhintaisia kuljetuspalveluja, kuten esimerkiksi kutsu- ja palveluliikennettä. Riittävän kattava joukkoliikenne hyödyttää erityisesti ikäihmisiä. Joukkoliikenteellä pitää päästä myös kaupunkialueiden ulkopuolelle. Taksijärjestelmän ongelmat on korjattava. Hoitoon pääsy on varmistettava asuinpaikasta riippumatta kohtuullisten liikenneyhteyksien puitteissa.

Aloite 20

Raahen Eläkeläiset ry

Esitys

STM on aloittanut laaja priorisointi projektin lähes salassa. Tavalliset ihmiset eivät siitä paljoa tiedä on jopa epäselvää asiantuntijoille ja järjestöille. "Vaikuttavien palvelujen ja menetelmien kansallisen valinnan periaatteista säätäminen. Säädetään periaatteista, joiden mukaan palveluiden ja menetelmien kuuluminen palveluvalikoimaan ja niiden poisrajaaminen

toteutetaan julkisessa sosiaali- ja terveydenhuollossa. Selvitetään mahdollisuus säätää kansallisesta toimijasta, joka voi sitovasti linjata menetelmän kuulumisesta julkiseen palveluvalikoimaan. Tehtäväluokka Hallituksen esityksen valmistelu Toimikausi/aikataulu 18.12.2023 – 18.4.2027 Selvityksen tavoitteena on terveydenhuollon priorisoinnin kansallinen kehittäminen. Priorisoinnilla tarkoitetaan tässä yhteydessä kaikkia niitä toimintoja, jotka pyrkivät terveydenhuollon resurssien kohdentamiseen.

Sosiaalihuollon ammattilaiset pillastuivat asiasta kansalaisten kyselyjen takia ja antoivat kovan kannanoton joka on alla perusteluna. Esitämme että eläkejärjestöt olisivat asiassa enemmän hereillä aloitteen kirjottajakaan, joka on entinen ammattilainen ei aluksi ollut perillä asiassa Täytin kyselyn se on todella kapea.

Esityksen perustelut

"Sosiaali- ja terveystalvuluja koskeva kansalaistkysely on johdatteleva ja kapeakatseinen" Kansalaistkyselyllä aiotaan vetää rajaviivoja siihen, kenellä on oikeus palveluihin. Säädosvalmistelun tietopohjana ei pidä käyttää huutoäänestystä. Osa sosiaalityöntekijöistä aivan oikein otti näin kantaa Sosiaali- ja terveystministeriön säädosshankkeeseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen rajaamisesta kerätään nyt kansalaisten arvioita kansalaistkyselyllä. Suomen perustuslain 19. pykälän mukaan julkisella vallalla on velvollisuus taata riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kaikille. Nyt kansalaistkyselyllä aiotaan vetää rajaviivoja siihen, kenellä on oikeus palveluihin. Kansalaistkyselyn asetelma on johdatteleva ja kapeakatseinen. Kansalaisten tulee vastatessa valita etukäteen rajatuista vaihtoehtoista. Vastausvaihtoehdot vaativat valitsemaan, mitkä sosiaali- ja terveystalvulut tulisi priorisoida toisten kustannuksella ja keiden tarpeet asetetaan etusijalle. Kysely luo vaikutelman, että sosiaali- ja terveystalvulut olisivat nollasummapeliä. Tällaisen kansalaisille suunnatun kyselyn sijaan palvelujen järjestämisestä tulisi pyytää näkemystä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilta, joilla on arviointiin tarvittavaa asiantuntemusta. Sosiaali- ja terveystalvuluissa ei ole turhia tehtäviä. Palvelujen puutteet näkyvät nopeasti suurempina asiakasmäärinä ja kasvavina yhteiskunnallisina kustannuksina, kun heikentyneen tilanteen vuoksi ihmisten avun tarve arjessa lisääntyy.

Perustuslain säätämästä oikeudesta palveluihin ei voi poiketa hakemalla parempiosaiten hyväksyntä leikkaamiselle yhteiskunnan huono-osaisimmilta. Sähköinen kansalaistkysely ei tavoita kaikkia kansalaisia, jolloin kyseenalaiseksi jää, kenen arvoja ja mielipiteitä sillä halutaan kartoittaa. Säädosvalmistelun tietopohjana ei voi käyttää parempiosaiten kansalaisten huutoäänestystä nimettömällä kyselyllä, jonka oikeutuksella evätään kansalaisten sosiaali- ja terveystalvuluista. Julkisella vallalla, johon sosiaali- ja terveystministeriö ja hallituskin lukeutuvat, on velvollisuus taata sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ja edistää perusoikeuksien toteutumista.

Vastaus:

Valtuuston kokous on samaa mieltä Raahen yhdistyksen kanssa siitä, että kansalaiskyselyn toteuttamistapa oli ongelmallinen. Ministeriön tulisi valmistella kyselyt huolellisemmin niin, että ne eivät ole ohjaavia ja mahdollistavat kaikkien vastaamisen. Sähköinen kysely ei tavoita kansalaisia laajasti vaan on osittain poissulkeva. Priorisointiselvityksestä riippumatta julkisen vallan velvollisuus on taata riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kaikille ja edistää perusoikeuksien toteutumista perustuslain mukaisesti.

Aloite 21

Vartiokylän Eläkeläiset ry

Esitys

Suomessa meillä pitää olla oikeus tulla ymmärretyksi ja saada palvelut selkosuomen kielellä. Yleistä informaatiota lisättävä kirjallisena selkosuomeksi, ei yksin netissä vaan esim. palvelukeskuksissa, terveysasemilla ja yleisissä tiloissa.

Esityksen perustelut

Ikääntynyt ei enää opi uusia kieliä ja saattaa unohtaa toisen oppimansa kielen. Sen takia on tärkeätä, että meidän kanssamme puhutaan meidän omaa kieltämme. Jos emme ymmärrä toisiamme, se saattaa aiheuttaa suorastaan vaaratilanteita.

Vastaus:

Valtuuston kokous yhtyy Vartiokylän yhdistyksen esitykseen palvelujen selkokielisyydestä. Suomessa palvelujen pitää olla saatavissa suomeksi sekä muilla kotimaisilla kielillä. Kielen tulee olla selkeää tai selkokielistä. Laki velvoittaa viranomaisia käyttämään viestinnässään selkeää ja ymmärrettävää kieltä. Myös selkokielestä tulisi säätää laissa. Selkokielestä hyötyvät muutkin kuin kotimaisia kieliä puhuvat ihmiset.

Aloite 22

Hyrynsalmen Eläkeläiset ry

Esitys

Helpompi ja nopeampi pääsy erikoislääkärille, lähete.

Esityksen perustelut

Terveyskeskuksen kautta pääsy erikoislääkärille on usein hidasta ja vaikeaa, pompotellaan asiakasta. Asia voi joskus olla kiireellinenkin.

Vastaus:

Oikea-aikainen ja nopea hoitoon pääsy on tärkeää. Hoitotakuu on palautettava 14 päivään ja vuoden 2025 alusta tehty pidennys kolmeen kuukauteen on peruttava. Hyvinvointialueiden on satsattava perusterveydenhuoltoon, jotta polku erikoislääkäriin olisi nopea. Tavoitetta tukisi toimiva omalääkäri- ja omatiimimalli.

Aloite 23

Jyväskylän Eläkeläiset ry

Esitys

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen huojentamismenettelyä yksinkertaistettava.

Esityksen perustelut

Suomessa sosiaali- ja terveydenhuollon maksut ovat Pohjoismaiden korkeimmat. Vuoden 2025 alusta Orpon hallitus nosti maksuja entisestään. Tämä vaikuttaa niin, että osa ihmisistä ei uskalla hakeutua tarvitsemaansa hoitoon, koska ei ole varaa maksaa maksuja. Toisaalta osalla maksut menevät ulosottoon, koska maksukykyä ei ole. Ulosotto vaikeuttaa ihmisen elämää monin tavoin lisää. Ulosottolaitoksen tilaston mukaan vuonna 2024 ulosottoon päätyi lähes 530 000 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksua. Hyvinvointialueet päättävät asiakasmaksujen suuruudesta. Tällä hetkellä suurin osa alueista perii lain mahdollistaman maksimimäärän. Joillain alueilla on maksusta vapautettu jotkin erityisryhmät esim. takuueläkeläiset. Asiakasmaksulain 11 § mukaan maksuja tulee alentaa tai jättää kokonaan perimättä, mikäli maksut vaarantavat henkilön toimeentulon edellytyksiä tai elatusvelvollisuuden toteuttamista. STM suosittelee, että hyvinvointialueet ottavat menettelyn käyttöön koskemaan myös tasasuuruisia terveydenhuollon maksuja. Maksujen huojentaminen ja alentaminen on ensisijaista toimeentulotukeen nähden. Aluevaltuustoissa tulee tehdä päätös huojentamismenettelyn soveltamisesta ja perusteista. Niistä tulee tiedottaa selkeästi ja ymmärrettävällä tavalla. Hakemuksiin tulee hyvinvointialueilla tehdä valituskelpoinen päätös kohtuullisessa ajassa. Tällainen huojentamismenettely on

käytännössä tarkoittanut toimeentulotuen hakemisen kaltaista monimutkaista ja byrokraattista prosessia, jota moni ei jaksaa. Siksi on sen ohella kehitettävä tapoja, joilla erityisesti pienituloisten asiakasmaksujen huojentamista helpotettaisiin ilman raskasta byrokratiaa. Eurostatin mukaan köyhyys- ja pienituloisuusraja on 60 % kotitalouksien mediaanitulosta. Vuonna 2023 tämä pienituloisuuden raja yhden hengen taloudelle oli 1470 €/kk. Perusturvan varassa elävien tulot jäävät pääsääntöisesti alle em. summan. Yksi tapa helpottaa pienituloisten maksutaakkaa, olisi vapauttaa maksuista kaikki alle 1500 euron kuukausituloja saavat. Tämä tarkoittaisi mm. takuueläkeläisiä, työmarkkinatuella olevia, opiskelijoita ja minimisairauspäivärahalla olevia. Terveyskeskusmaksusta luopuminen olisi myös askel oikeaan suuntaan kohti terveydenhuollon maksuttomuutta.

Jyväskylän Eläkeläiset ry:n kevätkokous 25.3.2025

Vastaus:

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteeseen. Asiakasmaksujen huojenuksen hakeminen on monimutkaista, kuten aloitteessa kuvataan. Aloitteessa esitetty malli pienituloisten vapauttamisesta maksuista on kannatettava, samoin terveyskeskusmaksuista luopuminen.

Aloite 24

Hyrynsalmen Eläkeläiset ry

Esitys

Tulevaisuuden asuntopula palveluasumisessa.

Esityksen perustelut

Vanhusten määrä kasvaa, huolena on asuntojen riittävyys. Palveluasuntoja lisää.

Vastaus: Ks. yhteinen vastaus aloitteisiin 24–25

Aloite 25

Pohjanmaan aluejärjestö ry

Esitys

Eläkeläiset ry/Pohjanmaan aluejärjestö ry esittää hyvinvointialueiden hallituksille, että ympärivuorokautisen asumispalvelujen paikkoja ei saa vähentää yhtään.

Esityksen perustelut

”Ikäihmisten syrjintä” Me eläkeläisten edustajat olemme sitä mieltä, että ympärivuorokautisen asumisen asumispaikkoja ei saa enää vähentää! Niitä on jo vuosien aikana vähennetty ja mitään vastaavaa ei ole tullut tilalle. Onko hyvinvointialueiden päättäjien tarkoitus jättää vanhukset heitteille, oman onnensa nojaan? Hienoja sanoja käytetään kotihoidon kehittämisestä ja mielipiteenä on, että yhteisöasuminen olisi ratkaisu kaikkiin ongelmiin. Kotihoito piipahtaa ehkä useaankin kertaan päivässä. Vastaako se siihen tarpeeseen, mitä palvelulta odotetaan? Vastaus on tänä päivänä: Ei vastaa! Aina on henkilöitä, jotka tarvitsevat toisen apua, kun he eivät pärjää omassa kodissaan ilman ympärivuorokautista valvontaa, apua tai seurantaa.

Vastaus aloitteisiin 24–25:

Hyvinvointialueet ovat tehneet päätöksiä ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkojen vähentämisestä. Taustalla on hyvinvointialueiden alijäämät ja hyvinvointialueiden rahoituslain vaatimus alijäämien sopeuttamisesta.

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteissa esitettyihin vaatimuksiin. Järjestön mielestä hyvinvointialueiden sopeutusaikaa tulisi pidentää, jotta niiden ei tarvitsisi leikata esimerkiksi ympärivuorokautisen palveluasumisen määrää. Järjestö vaatii, että jokaisella ikääntyneellä on mahdollisuus saada tarvitsemaansa palvelua. Eläkeläiset ry edistää tätä vaatimusta sekä omissa kannanotoissaan ja vaaliohjelmissaan, myös eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n kautta.

Aloite 26

Pohjanmaan aluejärjestö ry

Esitys

Eläkeläiset ry:n Pohjanmaan aluejärjestö ry ei hyväksy mitoituksen alentamista, vaan toivoo ja edellyttää mitoituksen pysyvän vähintään 0,65 työntekijää/asukas ympärivuorokautisessa palveluasumisessa.

Esityksen perustelut

Olemme todella huolissamme ikäihmisten inhimillisestä hoidosta ja hoidon kohdentumisesta asukkaisiin ympärivuorokautisessa palveluasumisessa. Toivomme myös Eläkeläiset ry:n valtuuston ottavan kantaa asiaan ja vievän aloitetta/kannanottoa eteenpäin. Edellisen hallituksen päätöksellä nostettiin henkilömitoitus 0,65 työntekijään/asukas. Nykyinen hallitus taas on laskenut mitoituksen 0,60 työntekijään/asukas. Tämä suunta on kestämaton ja aiheuttaa monin paikoin jopa asukkaiden heitteillejättöä. Asukas voidaan aamulla pestä ja syöttää. Sen jälkeen asukas jää moneksi tunniksi ”oman onnensa nojaan”. Asukkaat potevat aliravitsemusta koska heitä ei ehditä syöttää tai oletetaan asukkaan itse selviytyvän ruokailusta. Ruoka jää syömättä tai on kylmää eikä maistu.” Vanhuspalvelulaissa henkilöstömitoitukseksi asetetaan 0,6 työntekijää asiakasta kohti iäkkäidenhenkilöiden ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa 1.1.2025 alkaen.” Käsipareja tarvitaan, jotta asukkaat saavat elää ihmisarvoista ja kunnioitettavaa elämää edelleen. Ympärivuorokautisessa palveluasumisessa on asukkaiden kunto jo niin huono, ettei mitoituksen alentaminen ole todellakaan asiallista, vaan aiheuttaa asukkaille ja omaisille suurta huolta ja inhimillistä kärsimystä.

Vastaus:

Eläkeläiset ry yhtyy aloitteeseen. Petteri Orpon hallitus päätti alentaa henkilöstömitoitusta tavoitellen näin säästöjä. Lisäksi hallitus perusteli henkilöstömitoituksen alentamista terveydenhuollon henkilöstön saatavuudella. Mitoituksen alentaminen vaarantaa kuitenkin laadukkaiden hoivapalveluiden saatavuuden. Lisäksi työmäärän lisääntyminen työntekijää kohden heikentää hoitotyön houkuttelevuutta. Eläkeläiset ry edistää hoitajamitoituksen palauttamista sekä omissa kannanotoissaan että vaikuttamalla EETU ry:n kautta.

Aloite 27

Raahen eläkeläiset ry

Esitys

järjestön on aloitettava kampanja eläkeheikennyksiä vastaan. Eetu antoi hyvän kannanoton, mutta se ei riitä. On mahdotonta hyväksyä laajennettuja sijoituskohteita. Nykyisessä sotahysteriassa jopa sotateollisuuteen sijoittaminen hyväksytään. Selvää on, että jos mikään se on riskisijoitusta ja rauhanaatteen kannattajille myrkkyä.

Esityksen perustelut

"Tällainen tilanne merkitsee joka kerta toteutuessaan 1,6 miljoonalle eläkeläiselle loppuelämän kestävästä toimeentulon heikennystä. Palkkojen nousu on yleensä ollut hintojen nousua nopeampaa, ja vain harvoin tilanne on ollut toisin. Mielestämme valtavaan ihmisjoukkoon vaikuttavia päätöksiä ei saa ulkoistaa automaatile. Eläkeuudistukselle

asetettiin hallitusohjelmassa poikkeuksellinen tavoite vahvistaa julkista taloutta. Aikaisemmissa uudistuksissa on lähdetty eläkejärjestelmän itsensä kestävydestä. Tulevien eläkeläispolvien eläkekertymien leikkaaminen sisältää riskin eläkeläisköyhyyden kasvusta tulevaisuudessa. On tärkeää, että etuusperustainen eläkejärjestelmämme on jatkossakin laajan luottamuksen arvoinen. ”

Myös muita muutoksia/heikennyksiä ns. eläkesopu tuo. Erityisen kriittinen on mm. riskisijoitusten lisääminen se merkinnee mahdollisesti useiden jopa satojenkin miljoonien hukkaamista eläkepotista. Emme voi hyväksyä sijoitusperiaatteiden muuttamista niin että hyväksytään jopa asepteollisuuteen sijoittaminen. Me yhdessä vanhempien sotaveteraanien kanssa hyvinvointivaltion rakentaneet olemme tyrmistyneitä sodan ja asepteollisuuden tukemisesta.

Vastaus:

Työeläkevarojen sijoittamisen tulee lain mukaan olla tuottavaa ja turvaavaa. Korkeaa tuottoa ei saa hakea liiallisella riskinotolla tai eettisyyden kustannuksella. Varojen turvaamista tukee sijoitusten hajauttaminen monipuolisesti eri kohteisiin. Eläkeläiset ry ajaa yhdessä muiden EETU-järjestöjen kanssa eläkejärjestelmää, jonka toiminta tukee taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä kehitystä. Eläkeleikkuri tuottojen heikentyessä on torjuttava.

Aloite 28

Espoon Eläkeläiset ry

Esitys

Esitämme, että Eläkeläiset ry:n edustajakokouksessa 2024 hyväksyttyä Tavoiteohjelmaa päivitetään ottamalla huomioon työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimus työeläkejärjestelmän uudistamiseksi. Esitämme, että Eläkeläiset ry aloittaa ja johtaa jäsenyhdistysten kesken laajan keskustelun periaatteista, joiden mukaan eläkeläisiä ja eläkkeensaajien asemaa tulevaisuudessa tulisi kehittää.

Esityksen perustelut

Eläkevarat on lain mukaan sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti. Työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimus ja sen perusteella laadittava laki antaa mahdollisuuden sijoittaa ko. varat entistä suurempia riskejä sisältäviin rahastoihin ja jopa sotateollisuuteen. Tilanteessa, jossa sodanuhka ja sijoitusmarkkinoiden epävarmuus kasvaa koko ajan, päätös voi aiheuttaa suuria ongelmia eläkejärjestelmälle. Tämän epätoivottavan tilanteen sattuessa kärsijän ja maksajan rooli jää eläkkeensaajalle. Samoin ko. sopimuksen mukaan "työeläkkeisiin tehtäviä vuotuisia indeksikorotuksia hillitään (leikataan), jos kuluttajahinnat nousevat palkkoja nopeammin kahden vuoden aikana". Tavoiteohjelmamme mukaan

"eläkkeiden ostovoima on turvattava indeksikorotuksilla vuosittain ja tarvittaessa puolivuositain".

Vastaus:

Eläkeuudistuksen seurauksena on valitettavasti luovuttu tärkeästä periaatteesta, jonka mukaan kustannusten nousu korvataan joka tilanteessa eläkkeissä. Siinä tilanteessa, että hintojen nousu on kahden vuoden tarkastelujaksolla palkkojen nousua nopeampaa, leikataan työeläkeindeksiä ns. inflaatiovakauttajan avulla. Tämä johtaisi pysyvästi pienempiin eläkkeisiin. Eläkeläiset ry ajaa yhdessä muiden EETU-järjestöjen kanssa sitä, että inflaatiovakauttajaa ei tällaisessa tilanteessa sovellettaisi, vaan indeksikorotukset toteutettaisiin täysimääräisenä.

Aloite 29

Laukaan Eläkeläiset ry

Esitys

Yli 70-vuotiaiden pihaliittymien aeraus kuntien hoidettava.

Esityksen perustelut

Ikä ja terveydellisistä syistä moni ei pysty itse kolaamaan, pihaliittymään auran jättämiä isoja kasoja.

Vastaus:

Voimassa olevan lain mukaan kadun kunnossapito kuuluu kunnan vastuulle ja tontille johtavan kulkutien kunnossapito tontin omistajalle. Tästä johtuu, että kunnat eivät yleensä hoida pihaliittymien lumenauraus. Joissakin kunnissa on säädetty tähän poikkeuksia.

Eläkeläiset ry on tehnyt aloitepohjan, jonka avulla yhdistykset voivat tehdä omissa kunnissaan aloitteen, että ikäihmisten tonttiliittymien lumenauraus saatettaisiin kunnan vastuulle, tai se toteutettaisiin sellaisella tekniikalla, joka ehkäisee lumivallien syntyminen. Aloite on tehty useissa kunnissa. Huomiota on kiinnitettävä myös haja-asutusalueisiin.

Ikäihmisten pihaliittymien lumenauraus tulisi saattaa kunnan vastuulle. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta tulisi tältä osin.

Aloite 30

Hakunilan Eläkeläiset ry

Esitys

Esitämme, että Eläkeläiset ry käynnistää neuvottelut paikallisten liikennöitsijöiden ja VR:n välillä yhtenäistää kokonaismatka.

Esityksen perustelut

Julkisen ja raideliikenteen suosiminen on teko ympäristön ja ilmaston puolesta. Pääkaupunkiseudulla on yhtenäinen matkalippujärjestelmä, jossa ei tarvitse ostaa erikseen matkalippua linja-autoon ja junaan. Sen sijaan kun matkustetaan pääkaupunkiseudun ulkopuolelle esim. Lahteen, tulee matkustajan ostaa matkalippu erikseen paikallisliikenteeseen ja junaan. Suosiaksemme matkustamista julkisilla joukkoliikennevälineillä junalla ja linja-autoilla tulee mielestämme valtakunnallisesti kehittää matkustamista yhdellä lipulla / maksulla.

Vastaus:

Vuonna 2018 liikennepalvelulaissa asetettiin tavoitteeksi joukkoliikenteen lippujärjestelmien yhteensopivuus ja matkaketjujen edistäminen. Yhteistä lippujärjestelmää ei ole kuitenkaan saatu aikaiseksi, vaikka esimerkiksi Waltti-järjestelmää käytetään useamman kaupungin joukkoliikenteessä ja VR:n sovelluksen kautta on mahdollista ostaa myös paikallisliikenteen lippuja.

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteeseen, että yhtenäinen lippujärjestelmä tulisi ottaa käyttöön koko maan joukkoliikenteessä. Eläkeläiset ry ottaa joukkoliikenteen lippujärjestelmän yhtenäistämisen mukaan tulevien vuosien vaikuttamistyön tavoitteisiinsa.

Aloite 31

Savo-Karjalan Aluejärjestö ry ja Iisalmen Eläkeläiset

Esitys

Ikääntyneiden pankkipalveluiden turvaaminen lakisääteiseksi siten, että tietosuoja ja yksityisyys säilyvät pienimmillään paikkakunnilla. Ikääntyville mahdollisuus saada palvelua kasvatusten pankkihenkilöltätalousasioissaan.

Esityksen perustelut

Ehdotamme lakialoitetta henkilökohtaisten pankkipalvelujen järjestämisestä lähetettäväksi eduskunnan käsittelyyn. Kaikilla on oikeus huolehtia omasta talouden pidosta niin kauan kuin sitä oikeutta ei ole otettu pois. Pieniltä paikkakunnilta viedään ensin pankki, pankkipalvelut ja

sitten pankkiautomaatti. Kaikki eivät uskalla ottaa käyttöön edes pankkikorttia. Nykyinen käytäntö on syrjivää ja syrjäyttävää.

Vastaus:

Valtuusto yhtyy huoleen kasvatusten tapahtuneiden pankkipalveluiden kuihtumisesta. Eläkeläiset ry:n mielestä toimivat peruspankkipalvelut ja mahdollisuus kasvokkaiseen asiointiin on turvattava koko maassa. Käteisen rahan käyttöön on oltava oikeus.

Aloite 32

Savo-Karjalan Aluejärjestö ry ja Iisalmen Eläkeläiset ry

Esitys

Ajokortin uusiminen on pakollinen toimenpide ikääntyville. 70-vuotiaat saavat uusittua ajokorttinsa kohtuullisin kustannuksin. 75-vuotiailta vaaditaan lääkärintarkastus, jota julkinen puoli ei tee. Kustannukset ovat tuosta tarkastuksesta kohtuuttomat.

Esityksen perustelut

Vähävaraisten ikääntyvien on mahdoton uusaa ajokorttiaan, koska yksityisen lääkäripalvelun kustannukset ovat liki 300€. Kortin uusijan on saatava käydä julkisella puolella ajokorttitarkastuksessa vaikka sielläkin kustannukset ovat nousseet. Syrjäisillä seuduilla julkisen liikenteen puutteellisilla alueilla asuu melkoinen määrä väestöä, joille oman auton käyttö on välttämätön päivittäisen asioinnin väline.

Vastaus:

1.4.2025 voimaan tulleen lakimuutoksen myötä hyvinvointialueilla enää ole velvollisuutta tarjota perusterveydenhuollon kautta lääkärinlausuntoja ajokorttia varten.

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry antoi 16.8.2024 lausunnon lakiehdotuksesta, joka siirsi ajokykyarvion tekemisen terveyskeskuksen lääkäriltä yksityisille terveyspalveluille. EETU ei kannattanut uudistusta. Perusteluissaan EETU kiinnitti huomiota aloitteessakin mainittuihin riskeihin: palvelun hinnan nousuun sekä haja-asutusalueiden epätasa-arvoiseen tilanteeseen. Eläkeläiset ry pitää näitä näkökohtia jatkossakin esillä vaikuttamistyössään.

Aloite 33

Raahen eläkeläiset ry

Esite

Esitämme että liitto ryhtyy toimenpiteisiin koska Windows lopettaa vanhojen tietokoneiden tuen. Harva vanhus enää jatkaa opetella esim. Linux-käyttöjärjestelmää. Liitto aloittaa kampanjan ja tukitoimet jäsenistönsä auttamiseksi, jopa pankkisalaisuudet saattavat joutua väärin käsiin. Yksi keino olisi joka järjestöön perustaa tukitiimi, jossa ohjataan ja neuvotaan ja käytössä vähintään yksi uusi kone. Kun asia tuli julki kerrottiin, että uusi kone voi maksaa jopa 2000 euroa.

Esityksen perustelut

Uskomaton tilanne: 240 000 000 tietokoneesta voi tulla kertarysäyksellä ongelmajätettä. Satoja miljoonia toimivia tietokoneita uhkaa romuttaminen, tutkimusyhtiö ennustaa. Romua uhkaa syntyä 480 miljoonan kilon edestä. Windows 10 -käyttöjärjestelmän ilmaisen tietoturvatuen päättymisen lokakuussa 2025 voi merkitä huomattavaa lisäystä jo valmiiksi hankalaan elektroniikkajätteen ongelmaan. Yritysten pc-markkinoita seuraavan Canalys-yhtiön mukaan jopa 240 miljoonaa tietokonetta uhkaa romuttaminen seuraavan kahden vuoden aikana, koska ne eivät ole yhteensopivia Windows 11 -käyttöjärjestelmän kanssa. Canalys arvioi tämän kattavan noin viidesosan kaikista Windows 10 -tietokoneista. Jos nämä kaikki olisivat kasaan taitettuja läppäreitä päällekkäin pinottuina, niistä muodostuisi 600 kilometriä Kuuta korkeampi pino. Koneet painaisivat yhteensä noin 480 miljoonaa kiloa ja vastaisivat painoltaan noin 320 000 autoa. Canalysin mukaan useimmat näistä tietokoneista voitaisiin ainakin kierrättää, jos ne ovat hyvässä kunnossa. Mutta niiden kykenemättömyys ajaa uusinta Windowsia heikentää huomattavasti niiden houkuttavuutta. Edes koneiden lahjoittaminen esimerkiksi köyhiin maihin ei tutkimusyhtiön mukaan ole kestävä vaihtoehto, koska vanhentuneet ja turvattomat koneet eivät auttaisi kuroma unpeen digitaalista kuilua kehittyvien ja kehittyneiden yhteisöjen välillä. Tosin esimerkiksi Linux-käyttöjärjestelmä asentamalla näille tietokoneille voi yhä löytyä käyttöä Microsoftin päätöksistä huolimatta.

Vastaus:

Aloite viittaa siihen, että ohjelmistoyhtiö Microsoft lakkaa lokakuussa 2025 tarjoamasta Windows 10 -käyttöjärjestelmälleen teknistä tukea, päivityksiä, suojauspäivityksiä ja ohjelmakorjauksia. Tilalle tarjottua uudempaa Windows 11 -käyttöjärjestelmää ei voi käyttää lainkaan monissa tietokoneissa, joissa on tällä hetkellä Windows 10 -käyttöjärjestelmä. Microsoft on nyttemmin tarjoamassa maksullista lisäaikaa Windows 10 -tuelle. Tietotekniikkayhteisöistä on pidettävä huolta asuinalueesta riippumatta.

Valtuusto ymmärtää huolen tietotekniikan ja ohjelmistojen uudistamistahdistista ja laitteiden vanhentumisesta, kustannuksista sekä elektroniikkajätteen kasaantumisesta.

Valtuusto kannattaa vanhojen tietokoneiden vastuullista kierrättämistä, joka säästää luonnonvaroja ja vähentää päästöjä. Ohjelmistopäivityksistä voidaan opastaa järjestön koulutuksissa.

Aloite 34

Raahen eläkeläiset ry

Esitys

On ryhdyttävä kamppailemaan hallituksen alkoholiuudistusesitystä vastaan. Alla on perusteluna asiantuntijan lausunto asiasta. Oman ammattini perusteella tiedän, että kyseessä on suuri kansanterveydellinen muutos, jos esitys toteutuu. Se tietää Alkon monopolin purkamista. Asiantuntijat ovat sitä mieltä, ettei Alko saa enää pitää monopoliaan koska EU sen estää!! Ei ole enää perusteita!!! Kauppiaat saavat miljardin lisätulon keskittyminen jatkuu ja yhteiskunta vähintään samansuuruisen lisämenon ellei "juoppojen" anneta kuolla itsestään.

Esityksen perustelut

Nykyisenkaltainen Alko takaa reilun kilpailun. Paradoksaalista kyllä, nykyisenkaltainen Alko takaa suomalaisille alan yrittäjille reilun kilpailun. Hallituksen kaavailema viinien vapauttaminen päivittäistavara-kauppoihin on esimerkki hankkeesta, jonka todellisia vaikutuksia ei ole arvioitu kunnolla. Keskustelua käydään Alkon monopolin purkamisesta, mutta todellisuudessa uudistus on viemässä suomalaiselta alkoholijuomateollisuudelta, pienyrittäjiltä ja maahantuojilta kestävästä liiketoiminnan edellytykset. Helsingin Sanomat huomautti pääkirjoituksessaan (20.2.), että hallitus hämärtää tekeillä olevan alkoholilain uudistuksen vaikutusten arviointia, koska uudistusta tehdään pala palalta. Alkoholijuoma-ala odottaa selvitysmies Antti Neimalan maaliskuussa julkistettavaa raporttia. Sitä odotettaessa on keskusteltu lähinnä kansanterveydestä. Keskustelusta puuttuu täysin se, mitä uudistus tarkoittaisi suomalaisille alan yrittäjille ja suomalaiselle elintarvikealan kilpailulle. Paradoksaalista kyllä, nykyisenkaltainen Alko takaa reilun kilpailun. Kaikilla valmistajilla on samat mahdollisuudet saada tuotteensa Alkon verkkokauppaan ja jopa myymälöiden hyllyille. Menettelyt ovat tasapuoliset ja ymmärrettävät. Keskusliikkeiden kanssa toimiessa pienten toimijoiden neuvotteluasema on heikko. Kysykää vaikka elintarviketuottajilta. Alkolla on nyt noin 350 myymälää. Vähittäiskauppoja yli 5 000. Tällainen uudistus olisi miljardiluokan lahja kauppa hallitseville keskusliikkeille, koska jo 8-prosenttisia juomia koskeva uudistus siirsi kuluttajien hankintoja kaupan suuntaan. Hallitusohjelmaan on kirjattu, ettei Alkon kansanterveydellistä tehtävää ja asemaa muuteta. Tämän lupauksen uskottavuus murensi viimeistään, jos alle 15-prosenttiset viinit vapautettaisiin vähittäiskauppamyyntiin. Miten voitaisiin sanoa, että Alkon rooliin ei ole puututtu? Kyse ei siis ole vain alkoholin saatavuudesta – suomalaisten opettamisesta eurooppalaisille tavoille – vaan myös suomalaisen elintarviketuotannon tulevaisuudesta, toimitusketjuista ja kaupan rakenteesta.

Päähallituspuolue kokoomus korostaa puheissaan yrittäjyyttä, kilpailun edistämisen tärkeyttä ja toimivia markkinoita. Keskusliikkeiden laajentuminen uuden kilpailun alalle ei ole vapaan kilpailun edistämistä, vaan niiden vallan laajentamista.

Vastaus:

Alkoholilakia uudistettiin viimeksi kesällä 2024. Uudistus toi käymisteitse valmistetut 5,5–8-prosenttiset alkoholijuomat ruokakauppojen hyllyille. Päivittäistavarakauppoihin tuli myyntiin esimerkiksi paljon erilaisia mietoja viinijuomia. Petteri Orpon hallitus selvittää parhaillaan enintään 15-prosenttisten viinien myynnin vapauttamista.

Alkoholin käyttöön ja alkoholipolitiikan uudistamiseen liittyvät kansanterveydelliset riskit otetaan huomioon Eläkeläiset ry:n sosiaali- ja terveystoiminnassa.

Aloite 35

Hyvinkään eläkeläiset ry

Esitys

Esitämme, että Eläkeläiset ry selvittää, millä tavalla mahdollisuudet on parantaa osastojen tiedottamista jäsenrekisterin avulla (esimerkiksi tekstiviestit ym.).

Esityksen perustelut

Yhteyden saaminen jäseniimme on iso ongelma. Tavoitamme ehkä puolet jäsenistämme sähköpostin, somekanavien, paikallislehden ilmaisen järjestöpalstan ja kotisivujemme avulla. Tiedotteiden postitus on liian kallista ja jos paikallislehden palsta muuttuu maksulliseksi, kuten joissakin paikoissa on tapahtunut, yhteyden saaminen vaikeutuu huomattavasti.

Vastaus:

Valtuusto pitää aloitetta tärkeänä. Jäsenrekisterin nykyistä laajempia hyödyntämismahdollisuuksia tiedottamisessa selvitetään Eläkeläiset ry:n toimistolla ja niiden käyttöön opastetaan tulevissa koulutuksissa.

Aloite 36

Tornion Eläkeläiset ry

Esitys

Esitämme, että Eläkeläiset lehteen tulisi laittaa runsaammin "aivopähkinöitä", Näitä olisi sanaristikot, kryptotehtävät, sudokut, sanaristit, kuva-arvoitukset, piilolauseet. Mielestämme on tärkeää että me ikäihmiset käytämme ja vaivaamme aivojamme. Tehtäviä ei tarvitse palkita, riittää kun palkinto näin tulee omille aivoille.

Esityksen perustelut

Meitä kannustetaan tekemään erilaista aivojumppaa, käyttämään esim. Muistipuistoa. Aivojen käyttö on yhtä tärkeää kuin koko kropankin jumppa Uskomme tämän lisäävän myös Eläkeläislehden mielenkiintoisuutta.

Vastaus:

Valtuusto kiittää perustellusta aloitteesta ja välittää sen Eläkeläinen-lehden toimitukselle.

Aloite 37

Varkauden Eläkeläiset ry

Esitys

Kesäpäiville osallistuneena esitä, että tulevaisuudessa juhla-alueella järjestettävät tapahtumat tulee paremmin keskittää mahdollisimman lähelle toisiaan, sillä liikaa hajautettuna ja liian monena tapahtumapaikkanajaa osallistuminen pinnalliseksi ja muistoksi jää vain matkan rasitukset.

Esityksen perustelut

Matkavastaavana olen saanut palautetta edellä mainituista asioista usealta osallistujalta, että ei yksinkertaisesti kerkeä ja jaksa kovinkaan moneen tapahtumaan osallistua, kun ne on niin hajallaan toisistaan.

Vastaus:

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteeseen. Tulevien jäsentapahtumien suunnittelussa otetaan huomioon tapahtuma-alueen lyhyet välimatkat tapahtumapaikan sisällä. Jäsentapahtumien eräänä lähtökohtana on tapahtuman soveltuvuus myös huonommin liikkuville henkilöille.

Aloite 38

Malmin Eläkeläiset ry

Esitys

Haluamme löytää Eläkeläiset ry:n järjestötason digitaalisia ratkaisuja ja työkaluja tietoturvallisuusnäkökohdat huomioiden seuraaviin paikallis-/alueyhdistyksen haasteisiin.

1. Ilmoittautumisten ja tapahtumien/projektien hallinta sekä raportointi
2. Kyselyalustat erilaisiin jäsenkyselyihin (nimelliset ja nimettömät) sisältäen analysointi- ja

raportointitoiminnon.

3. Yhteiset dokumenttien hallinta-alustat, joita voi hyödyntää hallituksen ja harrasteryhmien toiminnassa.

4. Digitaalisten (henkilökohtainen) lähtökohta-analyysi, oppimis- ja motivointimetodit.

Esityksen perustelut

Malmin Eläkeläiset ry:ssä on noin 370 jäsentä. Kevät- ja syyskaudella viikoittain neljänä arkipäivänä järjestämme jäsenillemme 12 erilaista kerhoa. Lisäksi järjestämme kuukausittain retkiä teatteriin, konsertteihin, eri retkikohteisiin ja sidosryhmien tapahtumiin.

Tapahtumavastaavia on 4–5 (kulttuuri, retket ym.). Tapahtumien ja ilmoittautumisen hallinta vie aikaa. Myös vastuuhenkilöiden tietoturvaluus on ollut monesti uhattuna. Hallituksen jäseniin kohdistetaan toistuvia huijausyrityksiä. Haluamme myös oppia jäsentemme mielipiteistä (nimettöminäkin) ja toiveista koskien yhdistyksen toimintaa ja ajankohtaisuutta ja saada näin faktaa toiminnan arvioinnille ja suunnittelulle. On ollut tarvetta myös yhteisille (hallitus, kerhot) dokumenttien hallinta-alustoille. Digitaalinen maailma kehittyy valtavalla vauhdilla. Eläkeläisyhdistysten on pysyttävä ajassa mukana. Hallituksen, ohjaajien kuin jäsentemme digiosaamistaidot ovat hyvin eritasoisia, joten erilaiset lähtökohta-analyysit ja opetusmenetelmät sekä motivointikeinot ovat tarpeen. Uskomme, että muillakin eläkeläisyhdistyksillä on käyttöä esittämämme tyyppisille digitaalisille työkaluille.

Vastaus:

Valtuusto kannustaa Eläkeläiset ry:tä kehittämään yhdistystoimintaan sopivia digitaalisia työkaluja, kuten pilvipalveluita ja digitaalisia lomakkeita, tuomaan niitä yhdistysten käyttöön ja antavan niihin liittyvää opastusta koulutuksissaan.

Aloite 39

Rovaniemen Eläkeläiset ry

Esitys

Eläkeläiset ry:n tulee toimia niin, että kaupallisten kurssien järjestäjien kanssa päästäisiin sopimukseen niin, että paikallisyhdistyksestä kursseille osallistuneet eivät joutuisi maksamaan lisenssimaksuja tai tekemään aikaa vieviä selvityksiä siitä, ettei kyseisiä formaatteja käytetä heidän vetämissään harrastekerhoissa. (esim. Lavis)

Esityksen perustelut

Monet Lavis-kursseille osallistuneet, liikuntaa tai tanssia paikallisyhdistysten harrastekerhoissa vetävät, ovat saaneet laskuja lisenssimaksuista, joiden välttämiseksi he ovat joutuneet tekemään työläitä selvityksiä siitä, etteivät he käytä kyseessä olevaa formaattia omissa paikallisyhdistysten kerhoissa.

Vastaus:

Valtuuston kokous pitää Rovaniemen yhdistyksen esitystä lisenssimaksuihin liittyen tärkeänä. Se vaikuttaa paikallisyhdistysten harrastustoiminnan järjestämiseen. Kaupallisten toimijoiden kenttä on kuitenkin niin laaja, ettei valtuusto näe järjestöllä olevan edellytyksiä päästä sopimukseen lisenssimaksujen välttämiseksi. Osittaisena ratkaisuna voi toimia yhteistyö toisten järjestöjen kanssa, kuten esimerkiksi senioritanssikurssien järjestäminen yhdessä EKL:n kanssa.

Aloite 40**Rovaniemen Eläkeläiset ry**Esitys

Eläkeläiset ry:n tulee toimia niin, että saataisiin tuotetuksi omia sisältöjä tanssin, liikunnan, karaoken, sketsiteatterin ja lausunnan aihealueilta esim. yhteistyössä KSL:n kanssa paikallisyhdistysten käyttöön ilman kalliita lisenssimaksuja tai tekijänoikeuskorvauksia.

Esityksen perustelut

Monet, esim. Lavis-kursseille osallistuneet, liikuntaa tai tanssia paikallisyhdistysten harrastekerhoissa vetävät, ovat saaneet laskuja lisenssimaksuista, joiden välttämiseksi he ovat joutuneet tekemään työläitä selvityksiä siitä, etteivät he käytä kyseistä formaattia omissa paikallisyhdistysten kerhoissa. Myös karaoke laulutilaisuuksien järjestäminen laillisesti on osoittautunut niin kalliiksi, ettei niitä pystytä järjestämään, vaikka niihin on kiinnostusta. KSL on aikanaan tuottanut mm, karaoketaustat moniin tuttuihin työväenlauluihin, joten siellä on kokemusta siitä. Edellä kerrottuun perustuen olisi hyvä, jos Eläkeläiset ry:llä olisi omia aineistoja, joihin sillä olisi oikeudet ilman yhdistyksille koituvia lisämaksuja.

Vastaus:

Valtuuston kokous pitää Rovaniemen yhdistyksen esitystä omien sisältöjen tuottamisesta huomionarvoisena. (Katso vastaus esitykseen numero 39.) Valtuusto toteaa, ettei erilaisilta lisenssi- ja tekijänoikeusmaksuilta voi täysin välttyä yhdistysten liikunta- ja muussa harrastustoiminnassa. Järjestöllä ei ole laajasti mahdollisuuksia omien sisältöjen tuottamiseen. Järjestön kotisivuilla on paikallisyhdistysten vapaasti käytettävissä järjestön tuottamaa liikunta-aineistoa.

Aloite 41

Hämeenkyrön-Viljakkalan Eläkeläiset ry

Eesitys

Koulutukseen ilmoittaudutaan sähköisesti, lomakkeeseen voidaan helposti lisätä kohta, jossa koulutukseen tulija ilmoittaa suostumuksensa, että hänen osallistumisestaan voidaan ilmoittaa muille osallistujille.

Eesityksen perustelut

Tällöin voidaan järjestää kimppakyytejä, kun tiedetään alueelta tulevat henkilöt, siten säästetään matkakustannuksista. Kaikilla ei ole mahdollisuutta julkisen liikenteen käyttämiseen vaan joutuvat jättämään autonsa esim. pysäköintitaloon, jotta pääsevät julkisilla eteenpäin. Kustannus esim. kolmen vuorokauden ajaksi tulee kalliiksi. Ns. liityntäparkit, jotka vielä sattuvat olemaan maksuttomia sallivat vain 10-12 tunnin pysäköimisen parkkikiekolla.

Vastaus:

Valtuuston kokous pitää Hämeenkyrön-Viljakkalan yhdistyksen esitystä huomionarvoisena. Kokous antaa järjestön pohdittavaksi, miten osallistujatietojen ilmoittamislupa voidaan parhaiten sisällyttää lomakkeeseen henkilötietosuojan ja -turvan puitteissa.

Aloite 42

Karkkilan eläkeläiset ry

Eesitys

Esitämme, että Eläkeläiset yhdessä TUL:n kanssa alkaa kehittää yhteistä liikuntaohjelmaa, jossa liikuntaa harrastavat nuoret voisivat toimia eläkeläisten paikallisyhdistysten kanssa kehittämässä liikuntatoimintaa

Eesityksen perustelut

Vihdissä on hyviä kokemuksia Nummelan palloseuran johtamasta yhteistyöstä, jossa ikäihmiset ovat päässeet harrastamaan liikuntaa kokeneiden valmentajien kanssa.

Vastaus:

Valtuusto kannattaa Karkkilan yhdistyksen esitystä Eläkeläiset ry:n paikallisyhdistysten liikuntatoiminnan kehittämisestä yhteistyössä TUL:n kanssa. Ikäihmisten yhteistoiminta nuorten liikunnan harrastajien kanssa antaa mahdollisuuden ikäpovien väliseen

vuorovaikutukseen ja toiminnan monipuolistamiseen. Aloite otetaan huomioon Eläkeläiset ry:n käynnissä olevassa liikuntaverstaat-hankkeessa.

Aloite 43

Karkkilan eläkeläiset ry

Esitys

Alueellisella tasolla toimii Pikku-Eetuja, mutta niiden toiminta on vaihtelevaa ja niillä ei ole yhtenäistä ohjesääntöä. Esitämme, että EETU laatii malliohjesäännön Pikku-EETUille.

Esityksen perustelut

Uudenmaan alueella etenkin on hankala tilanne. PENKillä ei ole ohjesääntöä ja nyt on herännyt keskustelu sen toiminnan jakaminen hyvinvointialueiden kesken. PENKin toimialueella toimii neljä hyvinvointialuetta, jotka ovat hyvin erilaisia. Ohjesääntö voisi mahdollistaa PENKin alaisten työryhmien muodostamisen hyvinvointialueille.

Vastaus:

Eläkeläiset ry toimii EETUn puheenjohtajana vuonna 2026. Tämä tarjoaa mahdollisuuden tehdä aloitteita EETUssa toimintamallien uudistamiseksi. Malliohjesääntö ns. ”Pikku-EETUille” voisi edesauttaa toiminnan ja vaikuttamistyön tarkoituksenmukaista järjestämistä.

Aloite 44

Eläkeläisten Satakunnan Aluejärjestö ry

Esitys

Eläkeläisten Satakunnan Aluejärjestö ehdottaa, että Eläkeläiset ry ryhtyy aktiivisiin toimiin ikäihmisten yksinäisyyden torjumiseksi. Yleisesti on tiedossa, että usein yksinäisyys liittyy vähävaraisuuteen ja vaikuttaa näin oman elämän hallintaan.

Esityksen perustelut

Eläkeläiset ry:n tulee niin omassa toiminnassaan kuin yhteistyössä muiden EETU-järjestöjen kanssa kehittää sellaisia toimintatapoja ja -malleja alue- ja paikallistoimintaan, joissa yksinäiset vanhuksat löydetään ja heille kehitellään omannäköistä, turvallista ja kiinnostavaa toimintatapaa. Ns. etsivän vanhustyön avulla ja eri yhteistyökumppaneita apuna käyttäen tätä tulisi kokeilla useissa yhdistyksissä. Kummitoiminta voisi olla yksi mahdollisuus. Tärkeintä on, että vanhuksat löydetään ja heille saadaan järjestettyä mielekästä toimintaa. Tämä edistää

yhteenkuuluvuutta, osallistumista ja vaikuttamista ja poistaa vähitellen syrjässä olemisen tunnetta.

Vastaus:

Eläkeläiset ry:n valtuusto yhtyy aloitteeseen. Etsivää vanhustyötä on vahvistettava ja lisättävä. Eläkeläiset ry vaikuttaa yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa siihen, että etsivä vanhustyö vahvistuu. Lisäksi kartoitetaan mahdollisuuksia hyödyntää etsivän vanhustyön menetelmiä järjestön ja yhdistysten omassa toiminnassa.

Motion 45

Vasabygdens pensionärer rf

Förslag

Svenska språket saknas. Vårt förbund marknadsför sig som ett tvåspråkigt pensionärsförbund. Då borde vi leva upp till det också. Medlemsansökningar, flyers m.m. bör också finnas på svenska - för att få svenska medlemmar.

Motivering

Går man in på hemsidorna finns alltför litet på svenska, kan inte ens ansluta sig som medlem på svenska. Blanketten bör vara tvåspråkig eller med en svensk version. Kommandon ("Lähetä") bör också vara på svenska. På hemsidans första sida kan det finnas hänvisning till var man hittar svenska sidan/sidor. Samma med tidningen: på paradsidan bör det finnas hänvisning till vilken sida man hittar svenska texten på. Finns stor potential att få fler svenska medlemmar om vi tillhandahåller information på svenska. En svensk eller tvåspråkig roll-up om förbundet bör också finnas för olika evenemang, möten m.m.

Svar:

Förbundets ekonomi och minskande personal gör det svårt att upprätthålla svensk service. Viss grundläggande information skall ändå alltid vara tillgänglig på svenska såsom reglerna och medlemsblanketten. Medlemsblanketterna på webbsidan och på papper ska översättas till svenska, eventuellt också vissa broschyrer. Större synlighet på svenska på hemsidorna och tidningen Eläkeläinen skall utredas.

Aloite 46

Sallan Eläkeläiset ry

Eesitys

Sallan Eläkeläiset ry:n kevätkokous 10.3.2025 esittää, että selvitetään ja raportoidaan jäsenistölle Kuntorannan myyntiin johtaneita syitä ja sitä, mihin myynnistä saadut tuotot on käytetty.

Esityksen perustelut

Osa jäsenistöstämme on sen ikäistä, että osallistui henkilökohtaisesti omalla panoksellaan Kuntorannan hankintaan. Kuntorantaan rakennettiin majoitus- ja ravintolapalveluiden infrastruktuuria. Myöhemmässä vaiheessa sinne rakennettiin veden ääreen edustusrakennus saunoineen. Näiden panostusten ansiosta syntyi monipuolinen majoitus- ja vapaa-ajanpalveluiden tarjontavalikoima. Näiden palveluiden tuotoista piti tulla eräs Eläkeläiset ry:n taloutta ja sitä myöten toimintaa tukeva erä.

Vastaus:

Kuntoranta tuotti vuosien ajan tappiota ja järjestön jäsenmaksutuottoja jouduttiin käyttämään yhtiön pääomittamiseen. Käyttöastetta ei saatu aloitteessa mainituista investoinneista huolimatta nostettua ja korjausvelka kasvoi suureksi. Kuntorannalle etsittiin tuloksetta ostajaa vuosien ajan.

Koronapandemian aikana keväällä 2020 Kuntoranta jouduttiin sulkemaan ja suuret kiinteät kulut söivät nopeasti Eläkeläiset ry:n kaikki omistukset ja taseessa olleet varat. Järjestö uhkasi ajautua selvitystilaan. Järjestön pelastamiseksi suoritettiin omistusjärjestely, jossa Kuntorannan kiinteistöt yhtiöitettiin ja lopulta myytiin maaliskuussa 2021. Myynnistä saatu kauppahinta oli nimellinen eikä kattanut kuin murto-osan jäljelle jääneistä veloista.

Kuntorannan taloustilanteesta ja eri vaiheista on raportoitu vuosittain valtuustossa ja edustajakokouksessa, viimeisen kerran 2021. Kuntoranta säilyy tärkeänä osana järjestön historiaa. Viimeisten vuosien vaikeuksien sijaan on korostettava myönteisiä muistoja.

Aloite 47

Nokian Eläkeläiset ry

Eesitys

Esitämme, että jäsenmaksu vuodelle 2026 on 25 €.

Esityksen perustelut

Kysyimme kevätkokouksessa jäsenistöltä, miten haluavat. Suuri enemmistö kannatti 5 € korotusta. Perustelemme asiaa siten, että ei tulisi ikäihmisille joka vuosi muistettavaa mikä maksu juuri tänä vuonna on.

Vastaus:

Hallitus esittää jäsenmaksun nostoa kahdella eurolla 22 euroon. Aloitteessa mainitut näkökohdat on hyvä ottaa huomioon jäsenmaksun tasosta päätettäessä.

Aloite 48

Jokilaaksojen Eläkeläiset ry

Esitys

Hallitus kertoo valtuustolle, mitä ovat ne toimenpiteet, joita on tehty valtuuston toukokuun 2025 kokoukseen mennessä talouden tasapainottamiseksi (menojen karsiminen ja tulojen lisääminen). Paljonko näiden toimenpiteiden eurovaikutukset ovat? Mitä ovat vaikutukset järjestön toimintaan ja vaikutukset jäsenistöön?

Esityksen perustelut

Sääntöjen mukaan valtuusto on edustajakokousten välillä korkein päättävä elin ja sen tehtävä on tehdä talouden ja toiminnan suuntaviitat, joiden mukaan hallitus tekee toimenpiteitä. Tämä valtuusto ei ole vielä tehnyt suuntaviivoja, koska edustajakokouksen jälkeen ei ole ollut vielä valtuuston kokousta. Valtuustolla on oikeus tietää ja myös velvollisuus valvoa, mitä toimenpiteitä hallitus on tehnyt ja millaisia suunnitelmia hallituksella on ja miten ne toteuttavat valtuuston suuntaviittoa.

Vastaus:

Valtuustolle kerrotaan tehdyistä toimenpiteistä seuraavan vuoden toiminnan ja talouden suuntaviivojen käsittelyn yhteydessä.

Aloite 49

Jokilaaksojen Eläkeläiset ry

Esitys

Hallitus valmistelee valtuuston kokoukselle esitettäväksi SWOT-analyysin siitä, miten mahdolliset ja suunnitellut talouden tasapainottamistoimet vaikuttavat järjestön toimintaan edustajakokouskaudella ja pidemmällä tähtäimellä. Mitkä ovat nykytilan vahvuudet ja heikkoudet sekä mahdollisuudet ja uhkat? Hallituksen tulee valmistella valtuustolle kolme

vaihtoehtoista tulevaisuuta: 1. Unelmaskenaario, 2. Kauhuskenaario, 3. Todennäköinen skenaario. Valtuuston tehtävä on vaihtoehtoisten skenaarioiden perusteella tehdä päätökset sääntöjen mukaisista suuntaviivoista. Hallituksen tehtävä on toteuttaa valtuuston asettamia talouden ja toiminnan suuntaviivoja.

Esityksen perustelut

Toimintaympäristö on voimakkaassa muutoksessa, mikä vaikuttaa järjestön talouteen ja toimintaan ja siihen on valtuuston ja hallituksen reagoitava. Jotta valtuusto pystyy päättämään sääntöjen mukaiset suuntaviivat tämän kevään kokouksessa, sillä on oltava riittävät tiedot, jotka saadaan hallituksen valmistelemalla SWOT-analyysillä ja skenaariotyöskentelyllä. Näin vahvistetaan jäsenistön vaikutusmahdollisuuksia tehtäviin muutoksiin.

Vastaus:

Valtuustolle esitellään eri tulevaisuuden vaihtoehtoja seuraavan vuoden toiminnan ja talouden suuntaviivojen käsittelyn yhteydessä.